

*Кнейслер О.О., д.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РИНКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах посиленого впливу кризових явищ на економічні процеси особливо актуальним є пошук дієвих механізмів та інструментів забезпечення економічної рівноваги та фінансової безпеки в суспільстві. Одним з вагомих інструментів регулювання економічних відносин є перестраховання, що формує стійкі гарантії додаткового захисту майнових інтересів учасників страхового ринку і набуває стратегічного значення у контексті макроекономічної стабілізації національної економіки.

Зазначимо, що в Україні до нині не сформований професійний ринок перестраховання, що пояснюється нерозумінням глибинної сутності перестраховання і його великого значення як на мікро-, так і макроекономічному рівнях. Визначимо низку проблем, які необхідно вирішити з метою відродження та ефективного розвитку професійного ринку перестраховання в Україні.

По-перше, в Україні не сформовано системного підходу до розуміння потенційних можливостей перестраховання як для страховиків, так і держави в цілому. Вагомим і впливовим гравцем, зацікавленим у розвитку ринку перестраховання та інтеграції його до світового ринку, повинна стати держава. Зазначимо, що перестраховальна діяльність в Україні законодавчо не врегульована, не визначена законодавством як окремий вид діяльності та не ліцензована. Відповідно, в нашій країні нема законодавчого підґрунтя для функціонування професійних перестраховиків із відповідною ліцензією. Як стверджує О. В. Козьменко, "...поява професійних перестрахових компаній неможлива без розроблення відповідної законодавчої бази... Виходячи з цього, передумовою розвитку інституту професійних перестраховиків в Україні повинні бути спільні зусилля всіх учасників страхового і перестрахового ринків та державних органів регулювання відносно створення

відповідних нормативно-правових й інфраструктурних засад організації даного процесу” [1, с.353-354].

По-друге, для вітчизняного страхового ринку характерні недостатня місткість та низька капіталізація, оскільки обсяги страхової відповідальності випереджають темпи нарощування власного капіталу. За таких умов виникає потреба у професійно перестраховику із значним розміром власних коштів, спроможного прийняти у перестраховування частину страхових ризиків та відповідати за ними.

По-третє, на вітчизняному ринку перестраховування розвинені неklasичні форми, методи і схеми перестраховальних відносин. Це є очевидною тенденцією, оскільки на ньому функціонують переважно універсальні страховики, для яких перестраховування є лише одним із видів страхової діяльності. Відповідно, договірні відносини між прямими страховиками на ринку часто ускладнюються внаслідок розкриття андеррайтингової політики цедента та інформації про страхувальника; виникають проблеми стосовно виплати страхового відшкодування і максимального задоволення інтересів страхувальників в отриманні надійного страхового захисту [2, с. 130]. Тому ризики між універсальними страховиками передають в основному на принципах взаємності, що передбачає обов'язковий двосторонній обмін ризиками у перестраховуванні та породжує демпінгові перестрахові тарифи, відсутність єдиних стандартів і вимог до договорів перестраховування.

У даному контексті саме професійний ринок перестраховування спроможний забезпечити якість перестраховальних послуг, розширити спектр перестраховальних програм, підвищити гарантії виконання страхових зобов'язань та повноти і своєчасності виплати страхового відшкодування. На початковому етапі формування спеціалізованого перестраховального ринку професіоналізм його учасників доцільно підвищити оптимальним поєднанням діяльності вітчизняних страховиків і перестраховиків. Це призведе до зростання місткості ринку, її доступності та популярності для як українських, так і іноземних споживачів перестраховальних послуг, у контексті дотримання стандартів

продуктової складової ринку з урахуванням звичаїв і традицій вітчизняного страхового ринку та міжнародних принципів здійснення перестраховальних операцій.

Список використаних джерел

1. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: моногр. / О. В. Козьменко, С. М. Козьменко, Т. А. Васильєва та ін. – Суми : Університетська книга, 2011. – 388 с.
2. Ткаченко Н.В. Проблеми та перспективи розвитку професійних перестраховиків в Україні / Н.В. Ткаченко // Світ фінансів. – 2007. – №4 (13). – С.129-134.